

KUDOSNÄYTE, KERTYMÄTAUTIEPÄILY Ts-PADKert, 4193

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482.
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri Elina Pirinen (puh.044- 7113476, elina.pirinen@kuh.fi) ja klinikaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Kliinisen kertymätautiepäilyn selvittäminen kudoksenäytteestä.
- Lähte:** Näytteenotosta on hyvä tiedottaa patologian laboratorioon näytteenottoa edeltävänä päivänä (puh. 044-7113482). Jos näytteenotto peruuntuu, asiasta on hyvä ilmoittaa.
- Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859).
- Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio, keskeiset kliiniset taustatiedot sekä metaboliset löydökset, jotka saattaisivat vaikuttaa patologin tulkintaan. Aina on ilmoitettava mahdollisimman tarkasti näytteenottoa kohtaan. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin.
- Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).

HUOMIOITAVAA!

Lisäksi on lähetettävä erilliset näytteet parafiinitekniikkaa (**Ts-PAD-1, 4054**) ja elektronimikroskopiaa (**Ts-PAD-EM, 4052**) varten.

- Näyteastia:** Tuorenäyte: styroksilevy tai muoviastia, jossa näyte on kosteisiin keittosuolakääreisiin käärittynä. Formaliinifiksoidut näytteet: formaliniin sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudoksenäyte, 10% formaliniin). EM-fiksatiiviin laitettavat näytteet: EM-fiksatiivia (1 % glutaraldehydi + 4 % formaldehydi) sisältävä tiiviskorkkinen näyteastia (Tarra: EM-näyte, EM-fiksatiivi). Fiksatiivien tilavuuden on oltava kymmenkertainen näytepalaan verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta. EM-fiksatiivi säilytetään näytteiden vastaanoton jääkaapissa, +4°C.
- Näyte:** Biopsiat muutosalueelta.
Lisäksi erilliset näytteet, jotka asetetaan välittömästi formaliniin fiksatiiviin ja EM-fiksatiiviin. Näyteastiaan on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen.
- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Huoneenlämmössä. Tuorenäytteet toimitetaan välittömästi patologian näytteiden vastaanottoon (virka-aika ma-pe klo 8-15). Fiksatiivissa olevat kudoksenäytteet toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon.
- Menetelmä:** Tuorenäytteestä tehdään kertymien etsimiseksi perus- ja erikoisvärjäyksiä. Elektronimikroskopiaa varten näytteestä valmistetaan muovivalumenetelmällä puoliohuteikkeet valomikroskopiaan (toluidiinisini) ja ohuteikkeet elektronimikroskopiaturkimukseen, tapauskohtaisesti patologin harkinnan mukaan. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).
- Tulkinta:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa lausunnon ja patologisanatomisen diagnoosin (PAD), joka pohjautuu sekä valomikroskooppisiin ja tarvittaessa elektronimikroskooppisiin arvioihin. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.
- Tekstiheys:** ma-pe

- Tulos valmiina:** 7 arkipäivän kuluessa näytteen saapumisesta (80%). Elektronimikroskopiaa vaativat näytteet vastataan 30 arkipäivän kuluessa. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.
- Laatija, pvä:** Elina Pirinen, Satu Remes, 17.9.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 18.9.2020
- Päivitetty, pvä:** Vesa Kärjä, Satu Remes, 27.8.2021

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoitujen toimijain - T343.